concedentes aliquam domū vſurarijs manifeſtis
alienigenis· ad fenus exercendum· ſunt ipō facto
ſuſpenſi· ut extra de vſu. quāuis li· vi· Similiter ſi p
mittunt q hmōi vſurarij alienigene exerceant
fenus in terris eorum iuriſdictioni ſubditis· niſi
infra tres mēſes eos expulerint· ut in prealle· c.
quamuis ¶ Item Qui ſe ingerit pro papa· electus
a minori pte· quam a duabus ptibꝫ cardinaliū ē
ipſo facto· excōicatus . Et ſimiliter cardiales q̄ talē
recepint pro papa· extra de elect· licꝫ li· vi ¶ Item
Omnes clerici· religioſi· layci· ſiue familiares cu
rie ſiue alij· qui aliqd pactum fecerit· vel aliquid
puum· vel magnum ꝑmiſerint· vel ꝑmiſſiones
recepint· vel ex pacto vel promiſſione occulta vl
manifeſta dederint vel recepint puum quid vel
magnū pro aliqua iuſticia vł grā· ꝑ ſe vel ꝑ alio
in cauſis iuridicis vel lrīs aplicis· et quibuſcunqꝫ
modis· ab aplica ſede optinenda ſunt ipſo facto
excōmunicati· ī extrauagan. Boifacij· viij· Et ab
ſolucō pape reſeruatur· hoc hꝫ locū in cu. ro. Jo.
an· et an. de but. eam alle.

¶ Sequitur quarta et vltiā pars huius tractatꝰ
que tractat de abſolucōe et pnīe iniunctiōe. .28. De abſolucōe tractatꝰ

Oſtquā penitens dixit ex ſe pccā ſua vel
ex interrogacōne confeſſoris ut debuit·
tandem concludat dicēs. In iſtis pecca
ui et in alijs multis et de omnibus dico

meam culpam. Confeſſor vero tūc interroget n̄
tamen fuerit pſona talis de quo hoc nō dubitet
ꝙ tunc ſupfluum ⁊ riſibile eēt. Si dolz de peccatis
preteritis ⁊ ꝓponit in futurū abſtinere ab oibz. ſ.
mortalibz. Item Si abſtulit vel famam vel res alte
rius ⁊ patus ſit ſatiſfacere vel reddere. vl ſi iniu
riam fecit ꝑ ea ſatiſſactionem facē ⁊ hmōi ⁊ hoc
ſit patus facere q̄cito poterit ſine vlla dilacōne.
Que reſtitucō quando ſit fienda. ⁊ quo ordie quo
ad certa vel incerta. vide in. 3. pte. Summe ti. pl.
p totum ⁊ ē ibi mateia lōga. ꝙ ſi dicat nolle iſta
facē vel non poſſe. cū tn̄ bn̄ poſſet. non eſt abſol
uendus. hec Tho. in. 2. ſcde q. 3. tunc vera pōt tn̄
dici. Miſereatur tui ⁊c. ſ3 nullo modo abſoluo te
Poteſt etiam ei iniungi aliud bonū faciendū. nō
tamen in pniāz declarando ſibi hoc. ſ. ꝙ infructuo
ſa ſit ⁊ ſine remiſſione pccōrum. ſ3 ad mollificand
cor eius de pe. di. v. falſas. Si aūt patus eſt ad oia
faciendum. tunc ſi eſſet aliqua ſnīā excacōis liga
tꝰ. ſi nō potes eum abſoluē ab illa. remittas eū
ad epm vel alium q̄ hēat ſup hoc auctoritatē ł tu
vadas ad ꝓcurād ꝑ eo licētia abſoluēdi ł abſo
lucōez ipam. ⁊ ſic abſolutū ab excacōe. tu poſtea
abſoluas a pccīs. ⁊ nō prius. hec Tho. Si autem
potes abſoluere hn̄do in hoc ſpealē auctoritatē ſi
non abſoluiſti i principio ɔfeſſiois. qd tn̄ decētiꝰ
fierz tamē nō ē multa vis ſi fiat in fine dūmō tn̄

ante abſolucõnem a pccīs·abſoluat eum iſto mō
qui ſequit̄ ab excõne. ¶ Primo exigendum ē
ab eo iuramentum·ꝙ ſit paratus ſtare mandatis
eccīe·que.ſ.fient ei pro illa cauſa. Quo iuramento
preſtito·iniugatur ei hoc·ut ſi incidit excõicacõꝫ
faciendo contra aliquē canonē·ꝓponat non am
plius illud facere·puta ſi fuit excatus ꝓpter per
cuſſionem clerici·ꝓponat non amplius verberaē
hmōi·ꝛ ſic de alijs. Si ꝓ offenſa facta i alium ꝓ
mittat ſatiſfacere·ꝛ nō amplius offendere. Et hoc
facto. denudatis humeris eius. Cōfeſſor cum di
ſciplina vel virga percutiat·dicendo·pſal·Miſe
rere mei deus. vel alium pſal·pnīalem. dando ad
quemlibet verſū vnū ictū·poſtea. Gloria pri. De
inde kyriel. xpēl. kyriel. pr̄ noſter. Et ne nos ver.
Saluum fac ſeruū tuum. ē. Deus meus ſperātem
in te. ver. Eſto nobis dn̄e turris fortitudinis. Re.
A facie inimici. ver. Nichil proficiet inimicus in
eo. Re. Et filius iniquitatis nō nocebit ei. ver. Dn̄e
exaudi. ver. Dn̄s vobiſcum. Orō. Deus cui ꝓprium
eſt miſereri ſemper ꝛ parcē ſuſcipe deprecacōnem
nrām ꝛ hunc famulū tuum. quem ſniā excacōis
ligat·miſeracō tue pietatis abſoluat. p criſtum
dominum noſtrum Amen. ¶ Abſolucio
Auctoritate oīpotentis dei ꝛ beatorū aplōꝝ
petri ꝛ pauli ꝛ dn̄i nr̄i pape vel Epi ſi ipſe conmi
ſit hoc michi conmiſſa ꝛ tibi conceſſa abſoluo te

a vinculo excõicacõnis quam incurristi ꝓpter talem vel talem cauſam. puta ꝓpter manuū iniectiōem violētam in clericum. vel religioſū. ł ꝓpter igreſſum in monaſteriū monialium. vel monachorum ſi fuerit mulier in caſu non conceſſo. ⁊ hmōi. Et ſi in pluribus ſentencijs fuerit ligatus. ſingulas exprimat dicendo. Ego te abſoluo ligatum ſniā excõicacõnis. quā incurriſti ꝓpter talem cauſā ⁊ talem ⁊c̃. vel ſi pluries ꝓpter eandem cauſam excõicatus eſt dicendum eſt tociēs quotiens incurriſti Addēdo. Et reſtituo te ſanctis ſacr̃is eccl̃ie ⁊ cõioni ⁊ vnitati fidelium. in noīe pr̃is ⁊ filij ⁊ ſpūs ſācti amen. Verberando eū vſq; ad amen. ¶ Nota tñ qꝫ iſta forma licꝫ deberꝫ ſeruari. ut extra de ſen. ex̃ nup. Non eſt tamen neccãria. quin etiam ſimplici verbo fieri poſſit ſm̃ pe. de pal. ⁊ io. de lig. Sicut ⁊ excõicacō poteſt fieri ſimplici verbo q̃uis fieri nō debeat ğ ⁊ abſolutio q̄ ſeq̄ de bꝫ excõicacōeꝫ in hijs ex̃ de reg. iur̃. Oīs. Sꝫ ſi etiā eēt fienda hmōi abſolutio ī publico ł erga muliēs. forte tūc omittenda eſt denudatio ⁊ verberācō ne denudet̃ pccm̄. ¶ Itē Si quis ē excõicatus ꝓpter rē alteri ablatā q̃uis reſtituerit. nō tamen ē abſolut⁹. niſi iudex q̄ tulit ſniām abſoluerit. Et hoc pſonis declarandum ē ¶ Poſt abſolutionem huiuſmodi que preponit̃ vel ſi non eſt aliqua ſententia ligatus ſi habet aliquos caſus de reſeruatis epiſcopo vel pape

Abſoluas eum n̄lominꝰ de quibus potes· ſub hac
condicōne ⁊ forma. Si teneris aliquo vinculo ex
cōicacōis minoris. Ego te abſoluo ⁊ reſtituo te ſā
ctis ſacramentis eccīe. In nomine pr̄is ⁊ fi· ⁊ ſp·
ſancti amē. Miſereatur tui ⁊c̄. Filius dei ꝑ ſuā mi
ſericordiā te abſoluat· ⁊ auctoritate eiꝰ q̄ fungor
ego ī hac ꝑte te abſoluo ab oībꝫ pc̄cis tuis m̄ cō
feſſis contritis· ⁊ oblitis· a quibus poſſum te ab
ſoluere. In noīe pr̄is ⁊ fi· ⁊ ſp· ſ· amen. Et peccata
a quibus non potes abſoluere exp̄mas penitenti
imponens ut habeat recurſum ad epiſcopū vel
eius vicariū· ⁊ dicat ea ſibi ī cōfeſſione. Vel ſi eſ
ſet ſimplex ⁊ neſciret ita bn̄ exprimē factū ſuum
ut eſſet nccē· ſcribat cōfeſſor illud vel illa in cedu
la· ⁊ det penitenti· ut portet epō vel eius vicario
ſub hac verborū forma vel ſimili. Latorem pn̄tiū
vel latricem pro homicidio vel inceſtu in tali gra
du· vel hmōi conmiſſo ad abſoluendum· pnīta
ci vr̄e tranſmitto· ut abſolucōis beneficiū impen
dendo ⁊ ei pnīām ſalutarē iniungendo ipſum vel
ipſam· ſancte eccīe recōſilietis· ꝙ ſi ipē epus ēmit
tat illum ad confeſſorem· auctoritate illius iterū
abſoluat ab omnibus ⁊ imponat pnīām pro illo
pro quo nondum impoſuerat· ⁊ cautū reddat· ne
cedulam illā alteri legendam tradat. Melius er
go eſt· ut ſi ipē confeſſor cōmode poterit pſonalit̄
ad epm̄ vadat· pro auctoriate abſolucionis ſi

ſibi velit dare. ¶ Si vero cõfitens nõ habꝫ caſum
de reſeruatis. vel ſi habꝫ ⁊ cõfeſſoꝛ põt de omibus
abſoluere. Premiſſa abſoluciõne ab excõcacõe minõ
ri ⁊ alijs ut ſupra .ſ. Miſereat̃ ⁊c̃. filius dei ⁊c̃. di
cat. Et auctoritate eius qua fungoꝛ ego abſoluo
te ab omnibus pccīs tuis in no. p. ⁊ fi. ⁊ ſp. ſancti
amen. Et faciat ſignum crucis ſup eum cũ dic̃. in
nomine pr̄is. Nec eſt neccãria man⁹ impoſicõ ſup
abſoluendũ. ymo nec decẽs ſcḋm Tho. precipue
ſup mulierem. ſ; magis decꝫ conſignacõ crucis. Et
poſtea addat ¶ Paſſio dñi noſtri ihū criſti. ⁊
merita beate marie virginis. ⁊ oīm ſcõꝝ ⁊ ſcãrũ
dei. ⁊ quicq̃d boni feceris et ꝑponis facere. ac ma
la que ſuſtines ⁊ ſuſtinebis ſint tibi in remiſſioꝫ
oīm peccõꝝ tuoꝛum ⁊ ī augmentum diuine gratie
Que verba non ſunt obmittenda. qꝛ ſunt magne
vtilitatis ut .ſ. omia hmõi poſtea habeãt vim ſa
tiſfactionis etiam ex virtute clauium ⁊ ſic magis
valẽt hec Tho. ī pniã iniũgenda hoc maxime
attendas ſcḋm omẽs ut talem des ⁊ iniungas quã
credas omino. qꝫ implebit quãtumcũq; magn⁹
ſit peccatoꝛ. Et ſcḋm Criſoſt. melius ē ī hmõi ēddē
racõeꝫ de nimia mīa. q̃ꝫ de nimia iuſticia. 26. q. 7.
c. alliga. Dabis etiam ſibi lib̃tatẽ qꝫ cũ aliqua die
obmitteret pniãm iniunctam poſſit in alia die
ſequenti recupare illam ¶ Item qñ dubitatur de
aliquo an faciat pniãm iniunctam dicet̃ ei qꝫ ſi

ñon fecerit illā pnīa ſi nō ieiunauerit· ꝙ talē faci
at elimoſinā· vel aliud bonum· ⁊ hmōi· Et de oĩoi
bꝫ per paucos dies poteſt ſibi dari· ſi ſciuerit ve
riſimiliter· ꝙ de facili poterit recidiuare in crimi
nalia· Et per plures dies poteſt ſibi dari de elimo
ſinis et ieiunĳs· ꝗ hmōi etiam ſi fiant in mortali
non ſunt iteranda· ꝗ valent qn̄tum ad effectum
quem relinquunt poſt explecōem in ſatiſfaciēte
cū quis reuertitur ad grām· hec Tho· ¶ Queren
dum eſt etiam ab eo· ſi pōt illa facere· Si dubitat
ꝗ tunc non eſt iniungenda illa· ſꝫ alia quā poteſt
facē· ¶ Declarandū eſt etiā pccōribus magnis
ſm hoſti· ꝙ ſm regulas eccleſie taxatas· 22· q· v
c· predicandum· pro quolibꝫ mōrli eſſet ſeptēnis
pnīā iniungenda· Et ideo non reputet pccā ſua
leuia· eo ꝙ parua ei datur pnīā· quia hoc fit ne
cadat in deſpacōnem· ⁊ dimittat eā· quod eſſet
ſibi mortale· ⁊ oporteret reiterare ꝯfeſſionē· Vn̄
etiā poteſt āmoneri ꝙ faciat aliqđ memoriale· de
pnīā ſibi iniuncta· ut melius recordetur· ⁊ ſi obli
uiſceretur· reuertatur ad ꝯfeſſorem· qui ſibi illam
vel aliā ſimilem reddat· ¶ Itē ſimiliter iniungas
ꝙ ſi poſt ꝯfeſſionē de aliquo criminali recordatur
qđ tunc fuit oblitus· ꝙ reuertatur ad te ꝯfitendo
illud ꝙ̄cito poterit· quia alias nō ꝓdeſſet ſibi cō
feſſio· nec tñ neccāriū eſt ut vadat ad te· quia
poteſt ire ad aliū· nec tamē tenetur n̄ illud dicē

¶ De votis si que habet· que non pōt bene implē vel dubitat· si habes in hoc specialem auctoritatē dispensa· vel potius in aliud pium opus commuta. Si vero nō habes illam auctoritatē· remitte ꝙ tum ad hoc ad episcopum ł ei⁹ vicariū. ¶ Itē caueas ne iniungas pniām per quā fiat p̄iudicium iuris alieni· aut per quam detur alicui occasio ruine spūalis. aut per quam pccm occultū possit ālijs manifestari. ¶ Item pmaxime ita ꝯfitētem āte ⁊ in fine confessionis verbis quibus potes inducas ad cōtritionem· ne dicat sicut fabulam pccā sua· sed cum detestatione. Et ut dicit Aug⁹· caute ⁊ astute interrogando· q̄ creditur ꝙ ille ex verecūdia vellet occultare. Circa turpia non descendendo ad pticulares circumstantias· post ꝙ hētur sufficiēter spēs peccati· ⁊ in hmōi a remotis interrogādo ne doceantur homines intelligē malitias quas antea nesciuerant· hec tho. ¶ Ammoneas etiam sup omnia ut vitet malas societates· ut frequēt confiteatur ut sepe audiat verbum dei ut q̄rat sp orationes ⁊ pticipationes bonorum que fiunt in religionibus ⁊ indulgentias ⁊ huiusmodi ·29·

¶ Circa infirmos.

Circa infirmos sic est agendum aut eni talis est in articulo mortis aut non. Et dr piculum mortis nō solū qꝛ est i extremis constitutus ꝟ etiā qꝛ est infirm⁹ infirmitate